

REZUMAT

Cuvinte cheie: agricultura, competitivitatea, consumatorul, produse agricole

Obiectivul primordial al agriculturii este satisfacerea nevoilor de consum alimentar ale populației. În prezent, problema deplinării nevoilor de consum este destul de dificilă datorită faptului că trebuie surprinse tendințele, complexitatea și diversificarea acestora, ale consumatorului, preferințele și așteptările. De aici rezultă evident întrebarea: “agricultura mai poate satisface cererea în continuă evoluție a populației?”

Sectorul agroalimentar, datorită folosirii în producție a celor mai noi cuceriri tehnologice, s-a bucurat de o imagine destul de pozitivă. Însă efectul de bumerang, resimțit de către consumatori, a atras după sine transformarea consumatorului, dintr-o persoană optimistă și încrezătoare, într-o persoană susceptibilă și neîncrezătoare.

Acestor probleme li se alătură și incapacitatea producătorilor de a ajunge pe piață ca prim intermediar în filiera produselor agricole. Lipsa de competitivitate din acest sector duce la reorientarea activității fermierilor, schimbarea utilității terenurilor agricole, cultivarea de plante pentru utilitatea lor tehnică, dirijarea forței de muncă agricolă spre alte domenii de activitate.

Șansele producătorilor autohtoni, dar și a întregii agriculturi românești s-ar îmbunătăți dacă aceștia s-ar alinia standardelor europene. Competitivitatea pe plan extern ar avea o amprentă destul de pregnantă asupra agriculturii românești dacă am putea stabili același sistem de valori pentru produsele ce le importăm și cele ce le exportăm.

Datorită creșterii continue a numărului de locuitori, atât a țării noastre, cât și din Europa, dar și a schimbărilor climatice care impun folosirea unor noi soiuri mai rezistente și mai productive se impune o optimizare a structurii culturilor pentru a rezulta un profit mai ridicat cu cheltuieli reduse, precum și o mai bună utilizare a terenului agricol.

Cercetările propuse în teza de doctorat cu titlul “*Contribuții privind revigorarea și eficientizarea producției agricole vegetale prin optimizarea structurii culturilor în zona periurbană a municipiului Iași*” urmăresc revitalizarea și eficientizarea structurii sectorului agricol din zona periurbană a municipiului Iași. Acest lucru se concretizează prin introducerea unor culturi noi care să aducă un plus de profit zonei.

Obiectivele cercetării au vizat:

- ✚ analiza principalelor aspecte ce caracterizează principalele culturi agricole, precum și a agriculturii României în întreg ansamblul ei;
- ✚ evidențierea generalităților ce caracterizează nevoile, cererea și consumul de produse agricole și alimentare pe teritoriul țării noastre;
- ✚ expunerea principalelor metode de analiză utilizate;
- ✚ prezentarea structurii zonei periurbane a municipiului Iași;
- ✚ prezentarea și analiza condițiilor climatice și social-economice ale zonei periurbane a municipiului Iași;
- ✚ analiza principalilor indicatori economici, pentru principalele culturi agricole, pentru producția realizată în zona periurbană a municipiului Iași;
- ✚ crearea matricei pentru optimizarea structurii principalelor culturi agricole în zona periurbană a municipiului Iași;
- ✚ cercetarea nevoilor de consum, a cererii de consum și consumului populației pentru zona periurbană a municipiului Iași, pentru principalele produse agricole;
- ✚ crearea matricei pentru optimizarea structurii principalelor culturi agricole și cerealele boabe pentru zona periurbană a municipiului Iași;
- ✚ conturarea concluziilor și a recomandărilor ce se desprind în urma analizelor efectuate.

În cadrul tezei de doctorat am utilizat următoarea **metodologie de cercetare**:

- ✚ culegerea informațiilor pentru alcătuirea bazei tehnice, socio-economice și economico-financiare;
- ✚ prelucrarea informațiilor concludente;
- ✚ analiza și interpretarea rezultatelor obținute;
- ✚ formularea unor concluzii și a recomandărilor.

În prima parte a tezei de doctorat am realizat cercetări bibliografice privind nevoile de consum pentru principalele produse agricole. Pe lângă aceasta am încercat să delimităm diferențele piramidelor alimentare din principalele țări europene.

Reprezentările grafice împart cele două mari grupe de alimente, de origine animală și de origine vegetală, astfel cele ce oferă organismului uman fibre și sursă de energie fără grăsimi la baza piramidelor iar cele de origine animală și care trebuie consumate în cantități reduse sunt situate la vârful piramidei.

Comportamentul consumatorului, în România, este influențat, în mod expres pentru marea majoritate a populației, de către venit. Evidențierea unui model unic de consum alimentar este imposibilă în România datorită faptului că ponderea majoritară a populației este

din mediul rural. Pentru consumatorii din mediul rural este valabil modelul de consum alimentar care are la bază consumul produselor din propria gospodărie. Nivelul consumului alimentar este influențat, pentru mediul rural, de mărimea suprafețelor agricole și într-un procent mai redus de venitul acestora.

Agricultura românească operează în prezent doar la jumătate din potențialul de productivitate, comparativ cu lideri în domeniu, ca Franța. Însă potențialul este uriaș.

Ponderea agriculturii în produsul intern brut al țării a crescut de la 5,8 %, cât era în anul 2007, la 6,5 % în anul 2011. Din anii luați în considerare valoarea cea mai ridicată a fost în anul 2008 când valoarea produsului intern brut s-a situat la nivelul de 6,6 %.

Raportând suprafața arabilă a țării la numărul de locuitori reiese că fiecărui locuitor, din România, îi revin 0,411 ha teren arabil, valoare superioară multor țări din Uniunea Europeană și aproape dublă față de media UE-27, care este de 0,212 ha/locuitor. Țara cu cea mai mare suprafață arabilă pe cap de locuitor este Lituania, cu o medie de 0,533 ha, România situându-se pe locul al VI-lea.

Recolta de cereale din 2011 a României a confirmat poziția țării drept unul din principalii producători agricoli din Europa. Cu toate acestea, în pofida îmbunătățirii randamentelor, agricultura românească are performanțe mult inferioare potențialului său.

Subliniem că randamentul la hectar în România se situează la jumătate față de media din UE, productivitatea agriculturii românești rămâne la un nivel scăzut din cauza lipsei de investiții în echipamente și irigații, lipsei de profesionalism și a fragmentării terenurilor, în condițiile în care mulți agricultorii practică doar o agricultură de subzistență.

Uniunea Europeană este principalul partener în comerțul agricol al României, astfel că în anul 2010, livrările de produse agroalimentare către această destinație au avut o pondere valorică de 73,7 %, iar achizițiile din statele membre UE au deținut o pondere de 81,6 %.

Totuși, rezultatele anunțate de Institutul Național de Statistică pentru primele șapte luni reflectă o creștere îngrijorătoare a deficitului comercial, pe fondul unui avans mai lent al exporturilor comparativ cu importurile, în această perioadă. Astfel, deficitul comercial înregistrat de România în perioada ianuarie-iulie 2012, a fost de 23,5 miliarde lei (5,3 miliarde euro), în creștere cu 7 % la valori exprimate în lei, respectiv 0,8 % la valori exprimate în euro. În această perioadă, exporturile au crescut cu 6 %, la 114,92 miliarde lei (26,090 miliarde euro), iar importurile au avansat cu 6,2 %, la 138,450 miliarde lei (31,417 miliarde euro).

Pe scurt, analizăm balanța comercială din luna ianuarie. În total, exporturile din România au însumat în ianuarie 3,42 de miliarde euro, în timp ce importurile au totalizat 3,61 miliarde euro. De unde rezultă că, România a înregistrat un deficit comercial de 190 de milioane de euro în prima lună a anului.

Parte a II- a a tezei de doctorat urmărește expunerea rezultatelor obținute și interpretarea acestora.

Această parte cuprinde:

Studiul condițiilor naturale și social economice ale zonei cercetate – în cadrul acestui capitol se prezintă componența zonei periurbane a municipiului Iași, condițiile naturale ale arealului cercetat, temperaturile aerului, înghețul, umiditatea, nebulozitatea și durata de strălucire a soarelui, cantitățile de precipitații atmosferice, rețeaua hidrografică și hidrologică, principalele tipuri de sol. Mai sunt prezentate populația zonei cercetate, forța de muncă precum și gradul de ocupare a acesteia.

Evoluția principalilor indicatori tehnico – economici pentru zona periurbană a municipiului Iași – este prezentată în cadrul capitolului IV, insistându-se asupra structurii terenului arabil din zona periurbană a municipiului Iași și din județul Iași, structura suprafețelor cultivate cu cereale, dar și cu celelalte culturi luate în studiu, evoluția producțiilor medii și totale la hectar ș.a..

În partea a doua al capitolului IV se prezintă analiza principalilor indicatori economici și anume: costul de producție, prețul de vânzare, venituri totale la hectar, marja brută, profitul și rata rentabilității precum și pragul minim de rentabilitate.

În capitolului V pe baza indicatorilor prezentați anterior am proiectat o soluție fezabilă privind optimizarea structurii culturilor din zona periurbană a municipiului Iași. Pentru aceasta s-a ales ca metodă de lucru sistemul de modelare tehnico-matematică ce are la bază programarea liniară.

Restricțiunile luate în considerare sunt:

- *suprafața totală cultivată cu principalele culturi vegetale;*
- *suprafața minimă ocupată de principalele culturi vegetale;*
- *producția medie obținută.*

Criteriile de optimizare vor urmări realizarea obiectivelor:

- *Maximizarea profitului;*
- *Minimizarea cheltuielilor.*

Pentru evidențierea nevoilor de consum a populației zonei periurbane a municipiului Iași am utilizat metoda indirectă pe baza sondajului statistic cu chestionar scris.

Chestionarul s-a aplicat pe un număr de 150 de respondenți și cuprinde 20 de întrebări, din care 5 sunt întrebări de identificare.

Prin intermediul întrebărilor s-a urmărit identificarea cantității de produse cerealiere consumate zilnic și lunar, locul de achiziționare al produselor cerealiere, factorii ce influențează consumul, cât reprezintă autoconsumul, valoarea din venit cheltuită pentru aceste produse, ce preț maxim ar plăti pentru produse ș.a..

Produsele care sunt luate în studiu sunt: pâinea albă, pâinea neagră, făina de grâu, mălai, paste făinoase (fidea, macaroane, spaghete), produse de patiserie, alte produse.

În urma identificării consumului lunar la principalele produse a urmat realizarea unui studiu ce urmărește identificarea necesarului de făină pentru zona periurbană a municipiului Iași. În funcție de aceste rezultate s-a realizat o nouă matrice de optimizare a structurii cerealelor pentru boabe din zona periurbană a municipiului Iași.

Totalitatea rezultatelor obținute urmăresc o îmbunătățire a performanțelor economice a unităților agricole, prin valorificarea superioară a potențialului agricol existent, ca plan principal iar în plan secundar urmăresc satisfacerea nevoilor de consum a populației afectate.